

Arne Jamtrot
Projektledare
Telefon 08-508 28 939, 076-122 89 39
arne.jamtrot@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

GRÖN IT-STRATEGI FÖR STOCKHOLMS STAD

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr 031-1104/2009

Förslag till beslut

- 1 Med hänvisning till nedanstående synpunkter tillstyrka förslaget till Grön IT-strategi för Stockholms stad
- 2 Omedelbart justera beslutet

Gunnar Söderholm

Ulf Mohlander

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till grön IT-strategi för staden. Med grön IT menas såväl användning av IT för att minska stadens miljöpåverkan, som sätt att minska miljöpåverkan från IT-sektorn själv.

Miljöförvaltningen välkomnar förslaget, men pekar på några punkter som skulle behöva utvecklas. Det gäller bland annat IT som infrastruktur och uppföljningen av strategins genomförande.

Bakgrund

Stadsledningskontoret har i samarbete med förvaltningar och bolag tagit fram ett förslag till Grön IT-strategi för Stockholms stad. Grön IT beskrivs dels som åtgärder som utnyttjar IT för att minska hela organisationens miljöbelastning (IT som miljöteknik), dels som åtgärder som minskar IT-sektorns egen miljöpåverkan och energiförbrukning (Grönare IT).

Strategin bygger på dessa två perspektiv, och presenterar förslag till hur båda kan tillämpas i stadens verksamhet. Den utgår även från de sex målområdena i Stockholms miljöprogram 2008-2011.

Enligt Miljöförvaltningens rapport ”Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015” från 2007 uppges att de dominerande växthusgaskällorna i staden är uppvärmning (45 %), transporter (21 %) och elanvändning (24 %). Utsläpp som kan hänföras till IT-sektorn står för 2 % av utsläppen. Det står alltså klart att de stora vinsterna när det gäller växthusgasutsläpp kan göras genom att använda IT för att göra andra sektorer mer miljöeffektiva, snarare än att minska dess egna utsläpp. Detta bör dock inte ses som skäl till att inte göra åtgärder för att även miljöeffektivisera IT-sektorn i sig.

Bland förslagen som ges av typen ”IT som miljöteknik” kan nämnas exempelvis videokonferenser och digitala möten, intelligenta transportsystem, e-tjänster, behovsreglerad styrning av värme och ventilation i stadens fastigheter och individuell mätning och debitering av värme, el och vatten i bostäder och lokaler. Som exempel på åtgärder av typen ”Grönare IT” kan nämnas miljökrav avseende hårdvaras kemikalie-innehåll och energieffektivitet vid upphandling av såväl varor som tjänster, användning av mindre energikrävande utrustning som laptops eller ”tunna klienter”, installation av grenuttag med strömbrytare på alla arbetsplatser så att all utrustning stängs av då arbetsplatsen inte används, och användande av dubbelsidig utskrift som standard.

Ansvar för efterföljandet av strategin ligger på förvaltnings- och bolagschefer och Stadsledningskontoret rekommenderar förvaltningar och bolag att ta initiativ till pilotprojekt inom sina verksamhetsområden. Stadsledningskontoret ansvarar för att informera om strategin och behoven av att följa den, och för att det finns direktiv och regelverk för hur uppföljning och översyn ska genomföras. I sitt tjänsteutlåtande föreslår stadsledningskontoret tio indikatorer att inkludera i stadens integrerade ledningssystem, att använda i nämndernas verksamhetsplanering och uppföljning av åtgärder inom området Grön IT. Stadsledningskontoret föreslår vidare att Miljöbarometern används för visualisering och redovisning av resultaten av genomförda åtgärder.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar initiativet att på ett strategiskt vis använda IT-lösningar för att minska stadens miljöpåverkan och att göra IT i staden mer miljö- och energieffektiv.

Förvaltningen vill framhålla att bra IT är grön IT. Snabb, tillförlitlig och enkel datahantering är den viktigaste drivkraften för att utnyttja IT-tekniken för att minska miljöpåverkan.

Stockholm behöver i sin planering lägga än mer analys och förståelse för IT som infrastruktur. Det har inte varit möjligt under den korta tid som stått till buds för att ta fram ett förslag till strategi för Grön-IT att utveckla analysen av de krav som staden står inför när det gäller olika IT-lösningar, men förvaltningen vill framhålla vikten av att det ges möjlighet att fördjupa analysarbetet.

När det gäller förvaltningens egna möjligheter att bidra till Grön-IT har det nyligen ingångna avtalet för stadens gemensamma IT-service (GSIT) i viss utsträckning slagit fast förutsättningarna för hur miljö- och energieffektiv stadens IT-utrustning kommer att vara under de närmaste åren, och att förvaltningarna inte har så stora möjligheter att ytterligare påverka på den sidan av strategin. Miljöförvaltningen vill ändå trycka på behovet av att

följa utvecklingen inom området så att relevanta miljökrav kan ställas när nästa avtal ska förhandlas fram, i enlighet med strategin. Fram till dess kommer det huvudsakliga arbetet sannolikt att inriktas på de möjligheter som strategin pekar för att använda IT till att minska miljöpåverkan från annan verksamhet.

I förvaltningens internationella arbete – framför allt i EU-projekten – finns ett behov av effektiva verktyg för video- och webbmöten. Idag finns hård- och mjukvara som kan förenkla sådana mötesformer både av enklare slag som var och en kan använda vid sin arbetsplats, och mer avancerade som passar för möten med flera deltagare. Tyvärr saknas stöd för användande av sådana verktyg, varför medarbetare ibland använder sin privata utrustning för att delta i möten. En annan möjlighet att minska resebehovet exemplifieras av att en chef vid förvaltningen vid ett tillfälle kunde ge en presentation vid en konferens i Bologna från Telias lokaler i Farsta. Ett systematiskt och målmedvetet utnyttjande av sådana här verktyg för webb- och videomöten, och att kunna använda utrustning som staden själv förfogar över skulle underlätta det internationella samarbetet, men säkerligen även vara användbart i andra sammanhang där behovet ännu inte visat sig lika tydligt, men där många kortare resor skulle kunna sparas in.

Miljöförvaltningen har goda erfarenheter av att använda e-tjänster. Som exempel kan nämnas tjänsten för anmälningar från livsmedelsföretagare som varit i bruk i ca tre månader. Efter denna tid kommer ungefär hälften av alla anmälningar in via e-tjänsten, vilket har lett till såväl bättre service, ökad kvalitetssäkring som tidsbesparingar för personalen.

IT skulle också kunna användas för att utveckla demokratin. Remisser från Kommunstyrelsen och andra frågor som är av direkt betydelse för invånarna skulle kunna läggas ut för synpunkter på webben. En sådan kommunikationsväg skulle innebära en ööverträffad närhet till medborgarna.

Angående uppföljning anser förvaltningen att det är bra att formulera indikatorer av det slag som föreslås i tjänsteutlåtandet från Stadsledningskontoret. Dock kan man ifrågasätta hur uppföljningsbara vissa av indikatorerna är. För att t ex ange andelen digitala möten måste man veta det totala antalet möten, vilket antagligen är näst intill omöjligt. Indikatorernas mätbarhet måste således ses över innan de fastslås. Att använda Miljöbarometern för uppföljning och visualisering är likaså en utmärkt idé. Det förutsätter dock förutom att indikatorerna är mätbara även att data rapporteras av ansvariga förvaltningar och bolag. Att redovisa effekterna av åtgärderna, t ex i termer av minskade koldioxidutsläpp går bra så länge man kan uppskatta vilken energibesparing åtgärden leder till. Givet att data alltså tas fram och beräknas är Miljöbarometern ett bra sätt att visualisera dem.

Slutligen konstaterar förvaltningen att en avgörande punkt för att utveckla IT som miljöteknik är ett strategiskt tänkande kring IT som infrastruktur. Ett viktigt led i detta är att ge invånarna tillgång till bästa möjliga bredbandsuppkoppling. Förvaltningen föreslår därför att indikatorerna kompletteras med ”Andel lägenheter i stadens fastigheter med bredbandsuppkoppling via optisk fiber”.

Slut

Bilagor

Bilaga 1	Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
Bilaga 2	Grön IT-strategi för Stockholms stad
Bilaga 3	Grön IT – inventering av genomförda och planerade aktiviteter